

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 20, 23. august 2018

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Bekæmpelse af rod ukrudt
- Såsæd
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
- SAGRO majsdemo, fredag den 24. august
- Kursus i graduering af udsæd

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Christian Hansen

Efterafgrøder igen, igen.....

Så kom bekendtgørelsen, så noget af usikkerheden omkring efterafgrøder i dette efterår fjernes.

Samtidig er det nu forholdsvis nemt at vurdere, om de mange græsefterafgrøder er for tørreskadede til at opfylde plantedækkekravene, og i så tilfælde skal erstattes med en ny efterafgrøde.

Efterafgrøder kan som varslet etableres/reparerer indtil 3. september og indberetningsfristen af endelig efterafgrødeplan, som oprindeligt er 31/8 er udskudt til 10/9, dvs. samtidig med indberetningsfristen for alternativer, f.eks. tidlig sået vintersæd.

Godkendte arter er udvidet, således at alle kornarter og græs også kan indgå.

Mange har på nuværende tidspunkt etableret deres efterafgrøder. Men for de efterafgrøder, som først etableres i sidste halvdel af august, er det vigtigt at vælge arter, udsædsmængde og etableringsmetode, så man kan forvente, at det kan opfylde plantedækkekravene her i efteråret. Ca. medio september skal de godkendte udsåede arter dække ca. 20 % og medio oktober ca. 40 %.

Korn udsået med en samlet mængde på ca. 75 - 100 kg pr. ha ultimo august vil sædvanligvis give et tilstrækkeligt plantedække. Indgår der andre godkendte blandingspartnere. f.eks. olieræddike eller honningurt, så reduceres udsædsmængden af korn forholdsvis - se TILVÆKST nr. 19 tabel 1. Husk at der er krav om 2 godkendte arter, hvis efterafgrøden skal opfylde MFO krav. På nuværende tidspunkt vil græs som blandingspartner sjældent kunne nå at udvikle sig til et ordenligt plantedække.

Græsefterafgrøde viser sig mange steder at være væsentligt tørreskadet, hvorfor der skal etableres en ny efterafgrøde med plantedække af 1-2 godkendte arter. Som nævnt ovenfor skal MFO efterafgrøder indeholde 2 godkendte arter.

Hvis en græsefterafgrøde skal bevares som efterafgrøde og plantedække, så skal der isås tilstrækkelig med græsudsæd, og etablering skal ske med en skiveskærs-såmaskine, så det oprindelige græsudlæg bevares. Har man et foderbehov, er

det også tilladt at iså rug- selv i MFO græsefterafgrøder og udlæg. Men da det er græsset som plantedækket skal vurderes på, så skal der også isås græs.

Jævnfør den langsomme tilvækst for de fleste græsarter, så er reparation af et græsplantedække på nuværende tidspunkt sjældent et alternativ, i forhold til at etablere en ny efterafgrøde af godkendte arter.

Hvis der er marker med et voldsomt rodukruftsproblem, f.eks. gråbynke, kvik eller måske spildkartofler, så kan man også overveje at nedvisne med glyphosat og udnytte at efterafgrøden kan etableres indtil d. 3. september.

Der er ikke nogen afklaring på manglende efterafgrøder udlagt i majs, hvilket er en særlig udfordring for undtagelsesbrug (kvægbrug 2). Det vides ikke på nuværende tidspunkt, om der bliver taget hensyn til årets tørkesituation eller der bliver tale om en tilpasset kontrolinstruks.

Der er stor sandsynlighed for at græsplantedækket er visnet bort i majs, da græsefterafgrøden er sået i tør jord i juni måned. Høstes majs tidligt, så kan man evt. planlægge at så en ny efterafgrøde inden 3. september. Alternativt bør man overveje at etablere en ny efterafgrøde i nogle andre marker, og især hvis det skal tælle som MFO efterafgrøde.

Kontakt din planterådgiver, hvis du er i tvivl og sørg for at indberetningen af efterafgrøder er ajourført i TASTSELV inden fristen d. 10/9.

Rapsjordlopper i vinterraps – vis omtanke

Der er ikke meldinger om gnav af rapsjordlopper eller for den sags skyld om snegleangreb. Men hold fortsat skarpt øje med rapsjordloppe gnav (skudhuller i bladene), det kræver et opsyn mindst hver 2. dag. Den svenske prognose varsler ikke stor risiko for rapsjordlopper, så vis omtanke og sæt kun en bekæmpelse ind, hvis du ser udbredte angreb. Kan vi undgå at sprøjte med skadedyrsmidler imod den voksne bille, så mindsker vi også risikoen med tiden at få udviklet resistens ligesom andre nytteinsekter skånes.

Spildkornsbekæmpelse i nyetableret vinterraps, kom ikke for sent

Som det fremgår af billedet nedenfor, så kan spildkorn hurtigt nå at trykke en rapsafgrøde, hvis spildkornet ikke bekæmpes i tide. Spildkorn optræder tit i sammenpløjninger og efter halmstrengen, og især, hvor der ikke er foretaget en rettidig spildkornsbekæmpelse inden såning af vinterrapsen. Hvis tætheden af spildkorn er som på billedet, så er de sidste udkald med bekæmpelse, hvis man skal undgå at rapsafgrøden trykkes i etableringsfasen. Der sprøjtes når spildkornet har maks. 2-3 blade. Mod vårbyg anvendes 0,2 – 0,25 l/ha Agil + 0,15 l/ha spredeklæbemiddel. Mod vinterkorn anvendes 0,25 – 0,35 l/ha Agil + 0,15 l/ha spredeklæbemiddel - højeste dosering ved rug.

Billede 1 Spildkorn i vinterraps august 2018 (Foto: Marie Uth, SAGRO).

Undgå opformering af kålbrok – bekæmp spildplanter af raps efter høst

Det bør være et must, at man tjekker sin vinterrapsstub for kålbrok, så man har et indtryk af, om det er ved at være et problem. Spildplanter efter rapshøst har stor betydning for opformering af kålbroksmitten, fordi der oftest er mange rapsspildplanter. Rapsen kan angribes og dermed opformere smitten fra ca. 3 uger efter fremspiring. Det gælder derfor om at minimere antallet af spildplanter og fjerne dem hurtigt via overfladisk harvning eller brug af glyphosat.

Der er åbnet for indberetning af sprøjtejournal

Sprøjtesæsonen for 2018 er for de fleste afsluttet, og sprøjtejournalen kan dermed med fordel sendes ind til din planterådgiver, så den kan blive indberettet. Det er nu du kan huske, hvad du har brugt og det er nu din planterådgiver har tid til indberetning.

Gå lige journalen igennem og husk, at glyphosat brugt i efteråret 2017 og indtil før høst i år skal medregnes.

Dokumentation for brug af afdriftsreducerende dyser, hvor der er afstandskrav i forhold til vandmiljø og natur eller hvor der er anvendt Boxer, skal fremgå af din sprøjtejournal, og således kunne dokumenteres og fremvises, hvis du får kontrol. Selvom din planterådgiver ikke skal bruge det til indberetning af dit pesticid-forbrug, så bør du som professionel sprøjtefører sørge for, at det er dokumenteret for de marker, hvor det er relevant. Der er dog den sammenhæng, at den anvendte dosis for marken kan være overskredet med den indberettede pesticidforbrug, hvis afstandskravet berører et stor areal og der ikke er anvendt afdriftsreducerende dyser.

Bestil udtagning af jordprøver

Sensommer og efterår er det bedste tidspunkt at få udtaget jordprøver på. Hermed kan man få analyseresultaterne og gødsknings- og kalkningsbehovet fastlagt i god tid inden den nye vækstsæson. Det er en god rytme at få kalkningsbehovet bestemt året inden kalkning. Så kan man planlægge kalkning foråret eller straks efter høst det kommende år.

For det professionelle jordprøveteam i SAGRO er det også en fordel med en tidlig bestilling, så udtagnings sæsonen kan udnyttes effektivt. Bestil jordprøver ved din rådgiver eller direkte ved henvendelse til Anne Høj, Per Ramsgaard eller Erik Kjeldsen.

Videresalg af handelsgødning

Har du videresolgt handelsgødning, skal dette indberettes til Landbrugsstyrelsen (Lbst) inden 1. september. Indberetning sker i Lbst's leverandørregister. Har du tidligere indberettet videresolgt handelsgødning, får du en påmindelse om indberetningsfristen. Er du ny leverandør, skal du først oprettes i leverandørregisteret. Kontakt evt. din planterådgiver for hjælp hertil.

Bekæmpelse af rodukrudd

Af planterådgiver Marie Uth

Der er gode muligheder for at bekæmpe rodukrudd i stub i den kommende tid. Tidlig høst og nedbør i august betyder, at rodukruddet gror godt til, hvilket er afgørende for at glyphosat-midlet transporteres ned i rødderne og bekæmper hele planten. Rodukrudd, der kan bekæmpes effektivt med glyphosat i september er kvik, agertidsel, gråbynke, agersvinemælk og lølfod.

Billede 2 Følod bekæmpes bedst med glyphosat i stub efter høst (Foto: Marie Uth, SAGRO).

Bekæmpelse

Sprøjtning med glyphosat mod rodukruddt i stub er aktuel fra 3-4 uger efter høst, når der er så meget genvækst, at der sker en nedadgående transport af glyphosat i planterne. For kvik betyder det at den skal have udviklet 3-4 blade, før planten sender saftstrømmen og dermed glyphosat ned i udløberne. Reglerne omkring jordbearbejdning og efterafgrøder betyder, at glyphosat først må anvendes fra 1. oktober på arealer, hvor der skal etableres vårafgrøder. Efterafgrøder må nedvisnes fra 3. november, og på dette tidspunkt opnås begrænset effekt på rodukruddt. Der kan dog opnås en rimelig effekt på kvik.

Der er afgørende for effekten, at midlet får god tid til at nå ned i rødderne af rodukruddet. Det tager 7-14 dage at opnå fuld effekt. Jo bedre vækstforhold, jo hurtigere opnås fuld effekt. Midlerne Roundup Flex og Roundup Powermax har ifølge firmaet effekt efter 2 dage, men der mangler dokumentation på området. Men vi forventer en lidt hurtigere effekt i forhold til de traditionelle produkter.

Løsningsforslag fremgår af tabel 1. Vær opmærksom på, at en række glyphosat-produkter ikke længere må anvendes og opbevares. På positivlisten kan du se, hvilke midler der fortsat er godkendt:

<https://middeldatabasen.dk/positiveList.asp>

Tabel 1 Løsningsforslag til bekæmpelse af rodukruddt i stub. Det er vigtigt at medtage relevante additiver (se tekst). Der findes en række produkter med 360 g glyphosat pr. l. I denne tabel er Roundup Bio valgt som eksempel på disse (kilde: SEGES).

Middel	Ukrudt	Anbefalet dosis (pr. ha)	Max dosis i stub, l/kg pr. ha (g aktivstof/ha)	Gram glyphosat pr. l/kg	Pris (kr./ha)	Bemærkninger
Roundup Bio	Kvik, mv.	3-4	4,0 (1440)*	360	165 - 220	Tidsler kræver høj dosis. Regnfast efter 6 timer
Glyfonova 450 Plus	Kvik, mv.	2,4-3,2	3,2 (1440)*	450	151 - 201	Tidsler kræver høj dosis. Regnfast efter 6 timer.
Roundup Flex	Kvik, mv.	2,25-3	3,0 (1440)*	480	191 - 255	Tidsler kræver høj dosis. Regnfast efter 4 timer
Roundup PowerMax	Kvik, mv.	1,5-2	3,0 (2160)	720	172 - 230	Tidsler kræver høj dosis. Regnfast efter 1-4 timer

*I stub efter frøgræs må der bruges 6 l/ha Roundup Bio eller 4,8 l/ha Glyfonova 450 Plus eller 4,5 l/ha Roundup Flex.

Sprøjteteknik

De fleste produkter er regnfaste indenfor 4-6 timer. Vi anbefaler, at der så vidt muligt ikke bruges mere end 150 l vand pr. ha, og at behandlingen foretages med en hastighed på 6-7 km/t.

Under tørre forhold sikres effekten ved at tilsætte 1,0-2,0 kg teknisk ren ammoniumsulfat + 0,2 liter spredeklæbemiddel pr. hektar eller et tilsvarende additiv. Dette gælder for alle løsninger i tabel 1.

Såsåed

Mangel på udsæd af vintersæd

Der er efterhånden mangel på såsåed af hybridrug. Der kan komme mindre partier fra udlandet, men forventningen er, at der snart vil være helt udsolgt af hybridvinterbyg. Der vil formentlig også komme mangel på vinterbyg, og mængden af hvede-udsæd er også begrænset.

Manglen skyldes uheldige vejrforhold. Der blev etableret et mindre fremavlsareal end forventet, og udbyttet og kvaliteten er negativt påvirket af tørken.

Hvis du er klar til at så vintersæd, vil vi opfordre til at vente til tidligst 1. september, og det giver det sikreste resultat at vente med at så vintersæd til omkring den 10. september. Læs mere om etablering af vintersæd i sidste nummer af **TILVÆKST Salgsafgrøder**.

Nye høstudbytter fra værdiafprøvningen af hvedesorter

Der er nu kommet endelige høstudbytter fra værdiafprøvningen af hvedesorter. Værdiafprøvningen har ligget på seks forskellige lokaliteter, og der har i år været ualmindelig stor variation imellem resultaterne fra de seks lokaliteter. Generelt har den store sort Benchmark skuffet på alle lokaliteter, og den har i 2018 været tæt på at blive bundskraber. Kvium er den nye topsort, og den har klaret sig imponerende godt på alle lokaliteter. I tabel 2 ses de nyeste udbytterestater og gennemsnit af 2016, 2017 og 2018.

Tabel 2 Nyeste høstudbytter fra værdiafprøvningen i hvede (Kilde: Landsforsøg 2018).

Sort	Udbytte forholdstal			
	Gns. sidste 3 år	2018	2017	2016
Kvium	106	108	104	-
Informer	103	101	102	107
Ohio	103	102	101	106
Drachmann	102	103	100	103
Graham	102	101	101	103
Benchmark	101	98	101	105
Kalmar	101	100	99	105
Sheriff	101	101	100	103
Chevignon	101	101	101	-
Torp	101	100	98	104
Blanding*	100	100	100	100
Elixer	100	98	99	103
KWS Zyatt	99	97	100	101
KWS Lilli	98	99	98	98
Pistoria	97	99	96	97
Creator	97	97	92	101

For at illustrere variationen, er topsorterne på hver lokalitet nævnt nedenfor:

- Topsorter i Sønderborg er Sheriff og Kalmar.
- Topsorter i Løkken er Drachmann, Kvium og Graham.
- Topsorter i Holeby er Kvium, Kalmar og KWS Lili.
- Topsorter i Avlum er Kvium, Drachmann og Graham.
- Topsorter i Skive er Drachmann og Kvium.
- Topsorter i Eskilstrup er Ohio, Kvium og Hereford.

Nye høstudbytter fra værdiafprøvningen af rugsorter

I vinterrug er KWS sorterne meget jævnbyrdige til forskel fra sidste år, hvor de nye sorter lå på et højere udbyttelniveau end de ældre sorter KWS Livado og KWS Bono. SU sorterne skuffer, og især Coosani er hårdt ramt med et uacceptabelt forholdstal på 89. Se høstudbytter i tabel 3.

Tabel 3 Nyeste høstudbytter fra værdiafprøvningen i rug (Kilde: Landsforsøg 2018).

Sort	Udbytte forholdstal			
	Gns. sidste 3 år	2018	2017	2016
KWS Serafino	104	101	107	-
KWS Binntto	104	100	104	107
KWS Vinetto	103	101	104	-
KWS Livado	100	100	100	101
SU Performer	99	97	98	102
KWS Bono	99	101	98	98
SU Coosani	96	89	96	103

Sorten Helltop er også at finde i handlen, men den har ikke været med i værdiafprøvningen i flere år. Helltop var senest med i værdiafprøvningen i 2011, og da havde den et forholdstal for udbytte på 113. Samme år havde Palazzo et forholdstal på 116. Palazzo er ikke længere med i værdiafprøvningen, men sidste år lå den på niveau med KWS Bono og SU Coosani. Derfor er vores klare vurdering, at Helltop slet ikke kan leve op til udbyttet i de moderne sorter, og vi kan ikke anbefale sorten.

ARRANGEMENTER OG KURSER

SAGRO majsdemo, fredag den 24. august

Fredag den 24. august holder SAGRO i samarbejde med Varde Maskinstation majsdemo på adressen Bækhusevej 140, 6855 Outrup, i tidsrummet 11.00 – 13.00. Se annonce herunder.

Kursus i graduering af udsæd

SAGRO tilbyder et gratis kursus til dig, der vil arbejde med tildelingskort til gradueret udsæd i forbindelse med efterårssåningen. På kuperede arealer og arealer med skiftende bonitet er det ofte de samme områder i marken, hvor der ikke opnås en tilstrækkelig plantebestand. Omvendt står lavninger ofte for tæt med risiko for lejesæd til følge. Her kan det være fornuftigt at graduere udsædsmængden.

Kurset finder sted den 4. september fra 9.00 – 12.00 i Billund.

Læs mere om arrangementet [her](#).